

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/147/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713212134
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8713212134.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v spore žalobkyne B. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, C., právne zastúpená JUDr. Františkom Komkom, advokátom, Hlavná 27, Prešov, proti žalovaným: 1/ Z. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom XX.Y. XXX/XX, W., 2/ Okresnému stavebnému bytovému družstvu Poprad, so sídlom Moyzesova 3368, Poprad, IČO: 36 168 815, 3/ Q. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. W. XX, W., 4/ W. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/X, W., o určenie, že žalobkyňa je členka OSBD Poprad s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 7C/184/2013-203 zo dňa 6.4.2016 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Priznáva žalovaným v 1., 2., 3. a 4. rade náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobkyňi.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalobu zamietol. Účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej v 1/ rade určenia, že je členkou OSBD Poprad a že je nájomkyňou jednoizbového družstevného bytu č. 24 na prízemí bytového domu Záhorie, súp. č. 37 - 166/37 na ul. 29. augusta v Poprade. V priebehu konania rozšírila konanie o žalovaného v 2/, 3/ a 4/ rade a žiadala navyiac určiť aj to, že OSBD Poprad je vlastníkom jednoizbového družstevného bytu č. 24 na prízemí bytového domu Záhorie súp. č. 37-166/37 v Poprade, na ul. 29. augusta.

Žalobkyňa v žalobe tvrdila, že zmluva o prevode práv a povinností spojených s členstvom OSBD, ktorej platnosť má byť posúdená ako prejudiciálna otázka k uplatnenému nároku, je absolútne neplatným právnym úkonom, pretože je v rozpore so zákonom. Bola uzatvorená na základe spáchania prečinu podvodu žalovaným v 3/ rade a je v rozpore s dobrými mravmi.

Prvoinštančný súd vo veci rozhodol prvším rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 7C 184/2013-144 zo dňa 5.11.2014. Tento rozsudok bol uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co 185/2015-172 zo dňa 26.11.2015 zrušený a vec bola vrátená na nové konanie a prejednanie, keď podľa právneho názoru odvolacieho súdu vyjadreného v tomto zrušujúcom rozsudku je v súvislosti s vyhodnotením platnosti právneho úkonu, ktorý namietala žalobkyňa potrebné vychádzať zo skutočností, že žalovaný v 3/ rade Q. K. bol rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 4T 112/2011-406 zo dňa 24.3.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 3To 28/2015-436 zo dňa 8.10.2015 uznaný vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, pričom rozhodujúcou časťou skutku, za ktorý bol odsúdený, je zmluva podpísaná so B. T. zo dňa 30.9.2008 a z 2.10.2008. Prvoinštančný súd v tom čase túto okolnosť nevyhodnotil, táto okolnosť má zásadný význam pre posúdenie absolútnej neplatnosti

právnych úkonov, ktoré namieta žalobkyňa. Odvolací súd vtedy vyjadril názor, podľa ktorého právny úkon, ktorý je rozhodujúcou časťou skutku odsúdeného žalovaného v 3/ rade, za ktorý bol žalovaný v 3/ rade ako účastník zmluvného vzťahu uznaný právoplatne vinným zo spáchania prečinu podvodu, je neplatný pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Súd na takýto úkon a takúto okolnosť musí prihliadať ex offio. Prvoinštančný súd rozhodol o veci skôr, ako mal zistené všetky okolnosti dôležité pre posúdenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorý bol namietaný žalobkyňou. Preto odvolací súd uložil prvoinštančnému súdu pripojiť si trestný spis, vykonať dôkaz jeho rozsudkami a s poukazom na právny názor odvolacieho súdu prejudiciálne vyhodnotiť otázku absolútnej neplatnosti namietaných právnych úkonov a rozhodnúť o uplatnenom nároku žalobkyne.

Podľa pokynov odvolacieho súdu prvoinštančný súd doplnil dokazovanie v prejednávanej veci a opätovne dospel k záveru, podľa ktorého nárok žalobkyne je potrebné zamietnuť.

Skutkovo vec prvoinštančný súd odôvodnil tým, že žalobkyňa žiadala, aby súd určil, že je členkou Okresného stavebného bytového družstva Poprad a nájomkyňou jednoizbového družstevného bytu č. 24 na prízemí bytového domu P. a že Okresné stavebné bytové družstvo Poprad je vlastníkom predmetného bytu.

Žalobkyňa v priebehu konania uviedla, že od roku 2007 sa stala členkou Okresného stavebného bytového družstva v Poprade a nájomkyňou predmetného bytu, kde členstvo v bytovom družstve nadobudla dedením po poručiťke S. Q..

Dňa 30.9.2008 žalobkyňa a žalovaný v 3/ rade uzatvorili zmluvu podľa § 51 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej sa žalobkyňa zaviazala previesť členské práva a povinnosti vo vzťahu k predmetnému bytu v lehote do 30 dní na žalovaného v 3/ rade. Žalovaný v 3/ rade zmluvne prehlásil, že v lehote 30 dní odo dňa, keď sa stane vlastníkom predmetného bytu, vyplatí žalobkyni sumu 600.000 Sk. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že suma 600.000 Sk žalobkyni nebola vyplatená a žalobkyňa tvrdila, že táto nebola vyplatená ani čiastočne. Žalovaný však tvrdil, že žalobkyni vyplatil približne 100.000 Sk postupne v hotovosti a vo forme vecných plnení.

Následne dňa 2.10.2008 žalobkyňa a žalovaný uzatvorili dohodu o prevode práv a povinností spojených s členstvom v Okresnom stavebnom bytovom družstve a to vo vzťahu k predmetnému bytu. V dohode nebola dohodnutá odplata za prevod členských práv.

Následne zmluvu o prevode vlastníctva družstevnému bytu žalovaný v 2/ rade previedol na žalovaného v 3/ rade vlastníctvo k tomuto bytu. Vklad bol povolený dňa 27.10.2008.

Dňa 22.1.2009 žalovaný v 3/ rade uzatvoril so žalovaným v 4/ rade kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k bytu. Dohodnutá kúpna cena bola 23.000 eur. Z dohodnutej kúpnej ceny podľa žalovaného v 3/ rade mu mala byť vyplatená iba suma 10.000 eur.

Následne dňa 7.4.2009 žalovaný v 4/ a žalovaná v 1/ rade uzatvorili zámennú zmluvu, predmetom ktorej bola zámena predmetného bytu a bytu, ktorého výlučnou vlastníčkou bola pôvodne žalovaná v 1/ rade. Prvostupňový súd ďalej zistil, že na Okresnom súde Poprad sa viedlo konanie proti žalovanému v 3/ rade pod sp. zn. 4T/11/2011 pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Trestného zákona. Rozsudkom Okresného súdu Poprad vo veci sp. zn. 4T 112/2011 z 24.3.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 8.10.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 8.10.2015, súd uznal žalovaného v 3/ rade vinným z prečinu podvodu. Vo výroku rozsudku okrem iného uložil žalovanému v 3/ rade povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu škody vo výške 19.916,35 eur. Žalovaný v 3/ rade bol uznaný vinným z prečinu podvodu, pretože dňa 30.9.2008 v Martine podpísal so B. T., nar. 20.8.1990, bytom B. XXX/XX, C. zmluvu, na základe ktorej sa B. T. ako členka OSBD Poprad a užívateľka jednoizbového bytu č. 24, nachádzajúceho sa na XX, zaviazala sa previesť členské práva a povinnosti k tomuto družstevnému bytu v lehote 30 dní od podpísania zmluvy na Q. K. a Q. K. sa zaviazal v lehote do 30 dní od nadobudnutia predmetného družstevného bytu do osobného vlastníctva uhradiť B. T. sumu 600.000 Sk (19.916,35 eur), na základe čoho následne dňa 2.10.2008 uzatvoril Q. K. so B. T. dohodu o prevode práv a povinností spojených s členstvom v OSBD Poprad vo vzťahu k jednoizbovému bytu č. 24, nachádzajúcu sa na prízemí obytného bloku č. XXX/XX, na ul. XX. P. v W. a ešte toho dňa, t.j. 2.10.2008, uzavrel ako kupujúci s OSBD Poprad ako predávajúcim zmluvu o prevode vlastníctva predmetného družstevného bytu s prísl., ktorého vklad do katastra nehnuteľnosti bol povolený Správou katastra Poprad dňa 27.10.2008 pod č. V5108/2008, čím nadobudol predmetný byt do osobného vlastníctva, avšak v dohodnutej lehote a ani dosiaľ B. T. neuhradil dohodnutú sumu 600.000 Sk, pričom už pri uzatváraní zmluvy dňa 30.9.2008 vedel, že dohodnutú sumu nevyplatí, čím svojim konaním uviedol do omylu B. M., rod. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C., A. XXX/X, prechodne bytom C., T. č. XX a spôsobil jej škodu vo výške 19.916,35 eur (600.000 Sk). Teda na škodu cudzieho majetku seba obohatil tým, že uviedol niekoho do omylu a spôsobil tak na cudzom majetku väčšiu škodu.

Prvoinštančný súd po takto doplnenom skutkovom stave aplikujúc ust. § 80 písm. c/ O.s.p., ďalej ust. § 39 Občianskeho zákonníka, § 49a a § 40a Občianskeho zákonníka, aj s použitím § 101 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Poukázal pritom na rozsudok, kde bol žalovaný v 3/ rade uznaný vinným zo spáchania prečinu podvodu s tým, že žalobkyňa v trestnom rozsudku bolo priznané právo na náhradu škody vo výške 19.916,35 eur, ktorá suma predstavuje sumu dohodnutú medzi žalobkyňou a žalovaným v 3/ rade na základe nepomenovanej zmluvy z 30.9.2008, kde mal žalovaný v 3/ rade zaplatiť žalobkyňu v lehote 30 dní po tom, ako sa stane užívateľom predmetného bytu, uvedenú sumu. Rozsudok prvostupňového súdu v trestnom konaní je právoplatný dňom 8.10.2015 a je aj vykonateľný. Podľa § 41 Exekučného poriadku je aj exekučným titulom, teda žalobkyňa disponuje exekučným titulom na vymoženie sumu 19.916,35 eur, preto žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe. Kladné rozhodnutie vo veci by podnietilo vznik ďalších súdnych sporov, pričom by sa žalobkyňu obnovil nájomný a členský vzťah k bytu, na základe exekučného titulu má však právo na vymoženie priznanej sumy za prevod členských práv a povinností. Naliehavý právny záujem je daný v prípade, pokiaľ sa rozhodnutím súdu odstráni stav právnej neistoty a práve kladným rozhodnutím v prejednávanej veci by nastal stav právnej neistoty. Preto žalobu z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu prvoinštančný súd zamietol.

Okrem toho prvoinštančný súd sa zaoberal aj v zmysle pokynov odvolacieho súdu platnosťou právneho úkonu uzatvorené medzi účastníka konania vo vzťahu k atypickej zmluve uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným v 3/ rade zo dňa 30.9.2008. Prvoinštančný súd uviedol, že táto zmluva aj napriek právnomu názoru odvolacieho súdu je platná, pretože pokiaľ by išlo o neplatnosť, ide len o relatívne neplatný právny úkon podľa § 40a Občianskeho zákonníka, keď ho žalobca urobil v omyle, vychádzajúcim zo skutočnosti, ktorá bola pre ňu a pre jeho uskutočnenie rozhodujúca a osoba, ktorej bol právny úkon určený o omyle musela vedieť. Najvyšší súd ČR v rozhodnutí sp. zn. 21Cdo 806/2005 z 18.4.2006 konštatoval, že zmluva pri uzavretí ktorej jeden z účastníkov úmyselne predstieral určitú vôľu so zámerom, aby tým vyvolal u druhej účastníka omyl alebo aby tým využil jeho omyl, nie je neplatná podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre nedostatok vážnej vôle, alebo podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom. Podvodné konanie jednej zo zmluvných strán pri jej uzavretí je dôvodom neplatnosti zmluvy podľa § 49a Občianskeho zákonníka, ktorej sa môže úspešne dovolať iba druhá zmluvná strana (§ 42a Občianskeho zákonníka). Preto keďže nie je absolútne neplatný prvý pôvodný úkon uzatvorený medzi žalobkyňou a žalovaným v 3/ rade a následne úkon v súvislosti s prevodom členských práv a povinností vo vzťahu k OSBD Poprad, aj ďalšie dispozičné úkony medzi účastníkmi konania nemajú charakter absolútne neplatných právnych úkonov. Sú platné právne úkony. Žalovaná v 1/ rade sa na základe platne uzatvorenej zmluvy stala výlučnou vlastníčkou uvedeného bytu.

Žalovaný v 1/, 2/, 4/ rade v konaní vzniesli námietku premičania na vyslovene relatívnej neplatnosti právneho úkonu z 30.9.2008, na ktorú prvoinštančný súd prihliadal. Právo domáhať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu je premičané vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, keď žaloba bola podaná 26.8.2013 a žalobkyňa sa pred týmto dátumom nedovolala relatívnej neplatnosti sporných právnych úkonov.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s použitím ust. § 150 O.s.p. Úspešným žalovaným v 1/ až 4/ rade náhradu trov konania nepriznal s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalobkyne, ktorá je t.č. na materskej dovolenke, je osamelá matka troch detí. Poberá iba rodičovský príspevok. Nie je schopná uhradiť žalovaným v 1/ až 4/ rade trovy konania bez toho, aby vážnym spôsobom bolo zasiahnuté do zabezpečenia základných potrieb žalobkyne aj maloletých detí.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa, ktorá žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe v plnom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaných na náhradu trov konania. Uviedla, že prvoinštančný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V prejednávanej veci už bol vyslovený právny názor odvolacím súdom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 17Co 185/2015, kedy odvolací súd zaujal právny názor vo svojom zrušujúcom uznesení, z ktorého vyplýva, že právny úkon, ktorý je rozhodujúcou časťou skutku odsúdeného žalovaného v 3/ rade, za ktorý bol tento obžalovaný ako účastník zmluvného vzťahu uznaný právoplatne vinným zo spáchania prečinu podvodu je neplatný pre rozpor so zákonom, podľa § 39 OZ. Aj napriek tomuto právnomu názoru odvolacieho súdu prvoinštančný súd dospel k záveru, že v danom prípade sa jedná o relatívnu neplatnosť právneho úkonu, naviac, žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem na určovacej žalobe. Pritom žalobkyňa poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu ČR 30Cdo 2705/2006, z ktorého

vyplýva, že právny úkon, ktorý je rozhodujúcou časťou skutku, za ktorý bola osoba, ktorá ho vykonala, uznaná právoplatným rozsudkom v trestnom konaní vinnou zo spáchania trestného činu podvodu, je neplatný pre rozpor so zákonom. Táto neplatnosť nastáva priamo zo zákona už v čase jeho vykonania a na túto absolútnu neplatnosť je potrebné prihliadať ex officio. Preto bolo úlohou prvoinštančného súdu prejudiciálne riešiť túto otázku v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu.

3. K odvolaniu sa písomne vyjadrila žalovaní v 1/, 2/ a 4/ rade, ktorí žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdil a uplatnili si náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovaní poukázali na skutočnosť, že uvedený právny názor aj v odvolacom konaní aj v odvolaní žalovanej proti ďalšiemu rozsudku prvoinštančného súdu bol prelomený rozhodnutiami Veľkého senátu Najvyššieho súdu ČR. Ide o rozhodnutia R36/2008 a R70/2011. Na základe týchto judikátov vyplýva, že pri podvodnom konaní žalovaného v 3/ rade právom musí byť chránený druhý účastník zmluvy a len na ňom môže závisieť, či sa dovoľá omylu, ktorý u neho podvodne jedajúci účastník pri uzatváraní zmluvy vyvolal alebo ktorého podvodne konajúci účastník pri uzatváraní zmluvy využil a či si uplatní tzv. relatívnu neplatnosť zmluvy podľa § 49a a § 40a Občianskeho zákonníka. Takáto zmluva však nie je neplatná podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre nedostatok vážnej vôle alebo podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom.

4. Odvolací súd musí konštatovať, že rozhodnutie prvoinštančného súdu bolo vydané v čase platnosti a účinnosti pôvodného procesného predpisu a to Občianskeho súdneho poriadku, zák. č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov. Tento zákon bol ustanovením § 473 zák. č. 160/2015 Z.z. zrušený. Od 1.7.2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok.

Podľa § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 2 Civilného sporového poriadku právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami je potrebné pri zrušení starého procesného predpisu a nadobudnutí účinnosti nového procesného predpisu vychádzať z princípu okamžitej aplikability novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Okrem toho platí aj tzv. princíp justifikácie účinkov procesných úkonov, podľa ktorého platí, že procesné úkony subjektov civilného súdneho konania (súdu a sporových strán) vykonané počas platnosti a účinnosti skoršieho procesného predpisu sa vo sfére svojich účinkov prejavujú s relevanciou pre konanie samotné aj počas účinnosti nového procesného predpisu. Platí, že následky úkonu sa uznávajú aj vtedy, ak novšia procesná úprava už s takýmto následkom nepočíta.

Ookial' platí princíp okamžitej aplikability a justifikácie účinkov procesných úkonov je vylúčená ultraaktivita procesných predpisov, ktorá spočíva v tom, že v istých špecifických prípadoch alebo zo špecifických obzvlášť zreteľa hodných dôvodov aktivizuje sa starý procesný režim na konania za tohto starého režimu začaté, no prebiehajúce i počas účinnosti nového procesného režimu.

Preto odvolací súd v danom prípade aj keď prvoinštančný súd vychádzal zo zásad a z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, aplikoval z procesného hľadiska nový procesný predpis Civilný sporový poriadok (zák. č. 160/2015 Z.z.).

5. Odvolací súd v rámci kompetencií, ktoré vyplývajú z ust. § 34 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. Civilného sporového poriadku, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a z istil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne.

Na to, aby bolo možné zákonným spôsobom o uplatnených právach žalobkyne v prejednávanej veci rozhodnúť a posúdiť neplatnosť právnych úkonov ako prejudiciálnej otázky a od ktorej absolútnej neplatnosti odvodzuje žalobkyňa svoje uplatnené práva v žalobnom návrhu, je potrebné vychádzať zo základnej otázky spočívajúcej v tom, či právne úkony a to zmluvy podpísané B. T. dňa 30.9.2008 a dňa 2.10.2008 ako nepomenovaná zmluva na základe ktorej sa žalobkyňa zaviazala previesť členské práva a povinnosti k tomuto bytu do 30 dní na žalovaného v 3/ rade za odplatu 600.000 Sk je platným právnym úkonom. Pokiaľ je táto zmluva platným právnym úkonom, následne aj všetky ďalšie zmluvy, ako dohoda o prevode práv a povinností spojených s členstvom OSBD Poprad, ako aj všetky ďalšie

kúpne a zámenná zmluva, závisia od posúdenia prejudiciálnej otázky, ktorá otázka má zásadný právny význam na tom, aby bolo možné zákonným spôsobom o uplatnenom nároku rozhodnúť.

6. Odvolací súd Krajský súd v Prešove vo svojom uznesení č.k. 17Co 185/2015-172 podľa § 226 O.s.p. v tom čase platnom pre prvoinštančný súd vyjadril právny názor, podľa ktorého, ak rozhodujúcou časťou skutku žalovaného v 3/ rade, ktorý bol právoplatne odsúdený pre trestný čin podvodu a ktorý ako účastník zmluvného vzťahu so žalobkyňou bol právoplatne uznaný vinným zo spáchania prečinu podvodu a tento právny úkon je rozhodujúcou časťou skutku žalovaného v 3/ rade, potom takýto porávny úkon je neplatný pre rozpor so zákonom. Na takúto absolútnu neplatnosť právneho úkonu je potrebné prihliadať z úradnej povinnosti.

Odvolací súd nariadil prvoinštančnému súdu ešte doplniť dokazovanie listinami z trestného spisu. Prvoinštančný súd dokazovanie náležitým spôsobom doplnil a opätovne rozhodol o tom, že v takomto prípade nejde o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ale tento právny úkon má charakter relatívnej neplatnosti podľa § 40a Občianskeho zákonníka a § 49a Občianskeho zákonníka, ktorej relatívnej neplatnosti sa žalobkyňa v trojročnej premlčacej lehote nedovolala.

7. Práve žalobkyňa v odvolaní proti tomuto rozsudku poukazovala na to, že prvoinštančný súd záväzný právny názor o absolútnej neplatnosti právneho úkonu neakceptoval, preto je potrebné rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť.

Tu odvolací súd však musí uviesť a nakoniec tento postup vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu SR z 3.9.2013 pod sp. zn. III.ÚS 46/2013-40, že pre odvolací súd nevyplýva podľa § 226 O.s.p. (aktuálne § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku) jeho viazanosť vlastným právnym názorom. Odvolací súd môže svoj skorší záväzný právny názor pod vplyvom iných právnych názorov meniť. Potvrzuje to aj súdna judikatúra, podľa ktorej odvolací súd nepostupuje v rozpore s procesnými predpismi, ak svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení a potvrdí také rozhodnutie prvoinštančného súdu, ktorým tento jeho skorší právny názor nerešpektoval.

Je pravdou, že zmena skoršieho, pre súd prvého stupňa záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, je v zásade nežiaduca, ale nie je možné ju považovať za nepatričnú predovšetkým s ohľadom na ústavný princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom. Opodstatneným dôvodom odlišného právneho názoru okrem iného môže byť aj ovplyvnenie praxe nižších súdov judikatúrou vyšších súdov alebo ústavného súdu.

8. V danom prípade je možné konštatovať, keď v pôvodnom svojom rozhodnutí č.k. 17Co 185/2015-172 odvolací súd vychádzal z rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 2705/2006, kde práve táto právna veta bola základom tohto rozhodnutia, pričom právny úkon, ktorý bol rozhodujúcou súčasťou skutku, za ktorý bola osoba, ktorá ho vykonala, uznaná právoplatným rozsudkom v trestnom konaní vinnou zo spáchania trestného činu podvodu, je neplatný pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

Takéto riešenie právnej otázky, ktorá má zásadný význam pre posúdenie uplatneného nároku žalobkyne je však už prekonané, čo potvrdzuje aj vývoj ďalšej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu ČR, Ústavného súdu ČR a nakoniec aj právne názory a právna prax na území Slovenska. Zásadné stanovisko zaujal Najvyšší súd ČR v rozsudku zo dňa 18.4.2006 pod sp. zn. 21Cdo 826/2005, ktorý bol neskôr zverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovisk Najvyššieho súdu ČR pod č. 36/2008 a Veľký senát Najvyššieho súdu ČR zo dňa 4.11.2009 pod sp. zn. 31Cdo 135/2007, ktoré rozhodnutie bolo publikované pod R 28/2010. Boli prijaté aj ústavné rozhodnutia Českého Ústavného súdu pod sp. zn. I.ÚS 384/2005 a ďalšie. Práve v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR 30Cdo 3445/2011 je konštatované, že rozsudok Najvyššieho súdu pod sp. zn. 30Cdo 3705/2006, kde sa konštatuje rozpor so zákonom v takomto prípade podľa § 39 Občianskeho zákonníka, vybočuje z existujúcej súdnej praxe a rozhodovacej činnosti vyšších súdov, preto sa vecou zaoberal Veľký senát občianskoprávneho a obchodného kolégia v rozhodnutí R 36/2008 Najvyššieho súdu ČR, kde bolo ujednotené v rámci tzv. teórie prejavu vôle, ktorá sa vyvinula z tzv. teórie vôle a bola prijatá právna veta, podľa ktorej zmluva, ktorú uzatvoril jeden z účastníkov a ktorý úmyselne predstieral určitú vôľu so zámerom, aby tým vyvolal u druhého účastníka omyl, alebo aby tým využil jeho omyl, nie je neplatná podľa § 37 Občianskeho zákonníka pre nedostatok vážnej vôle alebo podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, pretože podvodné konanie jedného z účastníkov zmluvy pri jej uzatvorení je dôvodom neplatnosti zmluvy podľa § 49a Občianskeho zákonníka, ktorého sa môže úspešne dovolať len druhý účastník zmluvy (§ 42a Občianskeho zákonníka).

Tento záver vyplýva aj zo skutočností, že v priebehu konania síce bolo preukázané a vyšlo najavo, že žalovaný v 3/ rade ako účastník zmluvy so žalobkyňou bol usvedčený z trestného činu podvodu, čo však nie je dostatočným záverom na to, či konanie žalovaného v 3/ rade v čase uzatvárania právneho úkonu a to zmluvy zo dňa 30.9.2008, bolo žalobkyni alebo muselo byť žalobkyni známe ako druhému účastníkovi zmluvy a že pri uzatváraní zmluvy nepredstavovalo len žalovaným v 3/ rade neprejavenu pohnútku, poprípade vnútornú výhradu.

9. K základným znakom právneho štátu patrí princíp právnej istoty a ochrany dôvery účastníkov právnych vzťahov v právo. Súčasťou právnej istoty a ochrany dôvery účastníkov právnych vzťahov v právo je aj rešpektovanie zásady pacta sunt servanda. Vyhlásenie takejto zmluvy za absolútne neplatný právny úkon pre rozpor so zákonom by bolo v rozpore s citovanými princípmi. Preto žalobkyňa musí byť ako druhý účastník zmluvného vzťahu chránená a len na nej je rozhodnutie, či sa dovoľá relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ktorú relatívnu neplatnosť vyvolal žalovaný v 3/ rade ako podvodne konajúci účastník pri uzatváraní zmluvy. Žalobkyňa však relatívnu neplatnosť právneho úkonu neprejavila, v súčasnej dobe už by takýto nárok bol premlčaný, preto správne postupoval prvoinštančný súd, pokiaľ žalobu žalobkyne zamietol.

Naviac, je potrebné poukázať na to, že pokiaľ žalobkyni vznikla ujma v súvislosti s podvodným konaním žalovaného v 3/ rade, správne poukázal prvoinštančný súd na existenciu exekučného titulu, kde bol žalovaný v 3/ rade zaviazaný zaplatiť žalobkyni sumu 19.916,35 eur, ktorá predstavuje sumu, na ktorú sa v zmluve vo vzťahu k žalobkyni žalovaný zaviazal splniť svoj záväzok. V rámci právnej istoty všetkých zmluvných strán je potrebné konštatovať, že žalobkyňa nebola na svojich právach žiadnym spôsobom ukrátená a uvedený právny úkon nie je možné považovať za absolútne neplatný. Tento právny úkon je platný, pretože nebolo dovolané sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu v zákonom stanovenej lehote a preto všetky nasledujúce právne úkony od toho sa odvíjajúce sú platné. Platne boli vykonané prevody vlastníctva bytu na žalovaného v 3/ rade, na žalovaného v 4/ rade a nakoniec v súvislosti so zámenou na žalovanú v 1/ rade.

Preto odvolací súd napadnutý prvoinštančný rozsudok podľa § 387 Civilného sporového poriadku potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 Civilného sporového poriadku v spojení s ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. V konaní boli úspešní žalovaní, preto im priznal odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP prvoinštančným súdom.

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.